

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 112

Maribor, sobota 17. maja 1930

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem čez. zav. v Ljubljani št. 11.409
Vredn. mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 18
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi ogletni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Obremenjujoče priče

DANES ZASLIŠANE PRIČE SO VE ČINOMA IZPOVEDALE NEUGODNO ZA OBTOŽENCE. ZASLIŠEVANJE PRIČ KONČANO.

BEOGRAD, 17. maja. Pred državnim sodiščem za zaščito države se je danes nadaljevalo in končalo zasliševanje prič. Najprej je bila zaslišana Terezija Udje-
la, gospodinja obtoženega Bana, ki je izjavila, da Ban nikar ni imel ključa od vežnih vrat in zato tudi ni mogel prisostvovati sestankom teroristične organizacije. S tem je Udjelova skušala Bana razbremeniti.

Sledilo je zasliševanje trgovca Ivaniševića iz Broda na Savi, na katerega sta se sklicevala obtoženca Krem-zir in Franekić, češ da sta ga kritično noč spremljala na zagrebški državni kolodvor. Toda Ivanišević je danes izjavil, da obeh obtožencev sploh ne pozna.

Vodja protokola zagrebške policijske direktije Sadžak je izpovedal, da je protokoliral samo one izpovedbe, ki so jih obtoženci podali prostovoljno. Nikakor ne odgovarja resnici, da bi obtožen-

ce v policijskih zaporih pretepali ali mučili. S tem je bilo zasliševanje prič zaključeno.

Brantelji so vložili nato celo vrsto predlogov glede zaslišanja novih prič. Dr. Trumbić je skušal dokazati, da obstoja med obtožnico in komunikacijem zagrebške policijske direktije velika razlika. Policija je v dotičnem komunikatu trdila, da ste obstojali dve organizaciji: ena za izvrševanje atentatov na osebe, druga za atentate na javne objekte. Obe te dve organizaciji se v smislu komunikacije niste poznali med seboj, vendar pa ste bili pod enotnim vodstvom, v katerem so bili dr. Maček, Jelović in Begić, ki so baje vso stvar tudi financirali. Obtožnica pa nasprotno zatrjuje, da je dejanski obstojala le ena organizacija.

Sledilo je čitanje aktov in drugega pismenega dokaznega gradiva, nakar je bila današnja razprava zaključena.

Sestanek princeze kraljice s princom Karlom

BUKAREŠT, 17. maja. Mati nedolnega kralja Mihaela, princeza Helena, je odpotovala na Dunaj, da odide od tam, kakor se zatrjuje v dvornih krogih, v kako kopališče. Dejanski pa se bo vršil na Dunaju med njo in bivšim prestolonaslednikom Karlom sestanek, na katerem se bo skušala doseči med obema sprava.

Železniška nesreča na Madžarskem

BUDIMPEŠTA, 17. maja. Včeraj, ob 22.20, se je pripetila na postaji Szekesfehervar težka prometna nesreča. Tržaški brzovlak je vsled napakega znamenja zavozil v neko lokomotivo, ki je premikala dva vozova graškega brzovlaka. Lokomotiva in poštini voz sta bila težko poškodovana. Vsled močnega sunka je bilo dalje več potnikov težko ranjenih in so jih morali prepeljati v bolnico. Danes, ob 9.45, je mogel brzovlak nadaljevati vožnjo proti Budimpešti-Kelen-föld.

Orobiž iz Tezna

V zadnjih dneh se je vršil občni zbor dosedanjega »Pevskega društva Zvona«, o katerem smo zadnje leto slišali malokdaj. Na zadnjem občnem zboru pa so se zbrali dečki, ki so rekli, da je treba novega življenja v desetem letu obstoja. V ta namen se je izvolil nov odbor, ki je že v prvi seji pokazal, da ima resne in celo velikopotezne namene. Ker manjka predvsem tenoristov, je zbor sklenil prekrstiti društvo v »Prosvetno društvo Zvona«, ki bo lahko imelo več odsekov. Tamburaški že obstoji ter se je po občnem zboru naenkrat silno dvignil, kar je pokazal njegov prvi nastop. Zbor je sklenil ustanoviti še en nov odsek, o katerem pa ne bomo javnosti poročali, dokler sami ne bo »dal glasu od sebe«. Ta glas bo, kakor je pokazala pr-

va sedmica, precej krepak in bo vesplošno zadovoljil. Garancija so naši dečki! Če bo prignal dober veter odkod kakega tenorista, prične i pevski odsek z zopetnim delom. — Občni zbor je odprl i omaro javne ljudske knjižnice, da očedi knjige prahu, ki se je po skoraj dveletnem nedelovanju jel kopičiti po njih. Nabrala se je že lepa vsota za nabavo novih knjig, h kateri je prva prispevala naša vrla »Posojilnica v Mariboru«, ki je darovala lep znesek Din 500, šolska deca pa je pridelala čisti dobiček svoje prireditve. Knjižnica se bo do jeseni izpopolnila ter jela znova delovati, saj je za naš kraj neobhodno potrebna. Priporoča se vsem, ki imajo kakšno odlišno knjigo, da il jo darujejo! Tako prične z novo pomladjo i naše društvo novo delovanje s pomlajenimi silami. Že 1. junija nastopi s prvo prireditvijo, ki bodo odslej vedno pogostejše ter bomo javnosti o njih poročali.

In še eno! Ker rastejo pri nas hiše kot gobe po dežju, raste ž njimi in v njih i število ukaželjne dece. Šolski prostori so že davna pretesni. Pet razredov se stiska v treh učnih sobah. Krajevni šolski odbor je uvidel, da treba dati deci več prostora, zato je soglasno sklenil, da se prizidata dva nova razreda. Gradbeni načrt je bil dvakrat izdelan ter se je končno tretjič izpremenil in sicer po prvotnem predlogu šol. upravitelja, ki želi več solnca v šolo. Tudi tretji načrt je izdelan in čaka realizacije, ki se bo takoj in sicer še letos izvedla, če priroma srečno in pravočasno iz Ljubljane, kjer čaka že en mesec na odobrenje. V enem dosedanjih razredov stoji stalen šolski oder, ki se ga pridno poslužuje mladina ob šolskih proslavah in prireditvah. Poleg šolske dece je priredil i gledališki odsek »Zvona« svoje igre na šolskem odru. Ker se bo pa ta razred po novem gradbenem načrtu zmanjšal, bo treba misliti na razložljiv oder. Pri dobri volji, ki so jo pokazali novi člani in odborniki »Zvona«, se bo i to delo v doglednem času izvršilo ter bo

šolska mladina najkrepkeje pomagala. Že 28. junija nastopi šolska deca s proslavo Vidovega dne, da se starši na lastne oči prepričajo, kaj zna in kako zna!

Občni zbor »Zvona« je sprožil še eno dobro misel in sicer — združitev obeh obstoječih društev na Teznu v eno samo. Poleg Zvona obstoji še Izobraževalno društvo. Dve društvi v tako malem kraju pa težko delujeta plodonosno, zato smo predlagali združitev obeh in se je odbor Izobraževalnega društva v principu že izjavil za to spojitve. V najbližjem času se bodo vršila pogajanja ter je upanje, da se bodo delovne sile — doslej raztresene — združile, kar bo močno dvignilo uspeh. Tako smo pričeli delo znova, upamo, da bo trud kronan z najlepšim uspehom. V to nam pomoz Bog i sreča junačka. R.

Danes sobota

rožna veselica

v Veliki kavarni. — Palais de Danse, popolnoma nov spored.

147

Avtomobilske nezgode na Tržaški cesti.

Nocoj ponoči med polnočjo in 1. uro jutraj je privozil v smeri iz Tezna trgovnik Jos. Rieger iz Osjeka s svojim avtom št. 3—2681. Naenkrat mu je odpovedal volan in zavozil je v levi jarek blizu hiše št. 69 na Tržaški cesti. Levi kolesi ste obšli v jarku, ki k sreči ni globok, desni ste ostali na cesti in voz se je močno nagnil na levo stran. Pri sunu v jarek se je razbila šipa in je dobil Rieger poškodbe po obrazu in zobeh. Z njim sta se vozili gostilničarka Mara Ramšak iz Meljske ceste 51 in trgovka Elza Klemenčič na Tržaški cesti 59. Prva je dobila težje poškodbe na glavi, da so morali iz Delavske pekarnice poklicati rešilno postajo, ki je poslala avto, da jo je prejel v bolnico. Klemenčičeva nima večjih zunanjih poškodb, pač pa čuti notranje bolečine. Rieger izjavlja, da je vozil počasi, kar potrjuje tudi Klemenčičeva. Avto, ki ni bil več sposoben za vožnjo, je rešilni avto na Riegerjevo prošnjo zavlekel v popravilo k Perglerju.

Vlomilska valenca

sta mladi Kalob in neki Skrabl. Kalob je bil že lani udeležen pri vlomu v Kiffmanovo pisarno. Sinoči ob 10. sta vlomila v Horvatovo trafiko v Jadranski ulici (pri magdalenskem parku) in si napravila prav lepo noč. Do 4. jutraj sta tam jedla in pila. Pražila sta si tudi jajčnike in izpraznila nekaj steklenic vina in piva. Naložila sta si tobaka, cigar, cigaret, čokolade in raznega drugega blaga in odnesla vse na znani železniški trikot tam poskrila. Toda ta nesrečna policija jima je bila že takoj jutraj na sledu. Ob 10. so že imeli Kaloba in del ukradenega blaga na policiji, ob 11. pa se je prikazal v spremstvu detektiva tudi Skrabl. Oba prostodušno priznavata, samo si nista edina v izjavah, kateri je več povedel in izpil. Očividno se bavita z čitanjem detektivskih romanov, ker sta na pole papirja poleg drugih čečkarj risala tudi »rdeče kroge«. Na enem teh krogov sta zapisala lastniku trafiko, da je imel »preslabo kujo« in pa »do videnja«. Kakor je videti, imata vlomilska valenca že nekaj zločinskega humora, kakor je to treba v smislu detektivskih romanov.

V nedeljo vsi k L. javnemu nastopu Sokola L.

Kopališče na Mariborskem otoku

V PRIČAKOVANJU OTVORITVE. — STANJE DELA. — DOHODI. — STARA KOPALIŠČA.

Le še nekaj tednov nas loči od trenutka, ko bodo na idiličnem Mariborskem otoku zavirale zastave ob slavnostni otvoritvi krasnega mariborskega kopališča, ki bo, kar se razsežnosti, tehnične izvedbe in naravnost očarujoče lege tiče, daleč nadkriljevalo vse slične naprave ne le v državi, temveč gotovo tudi v bližnjem inozemstvu. Kopališče bo tvorilo brezdvomno eno izmed najpomembnejših privlačnih sil, ki učinkujejo v Mariboru na tujca in bo igralo iz tega razloga eminentno vlogo v tujko-prometnem oziru.

Sodeč po intenzivnih pripravah, ki se vrše za dan otvoritve dne 15. junija in so v priznani večjih rokah prav širokega odbora, se bodo tega dne zgrnile ogromne množice na prijazni otoček, ki ga bo krasilo bujno pomladno zelenje parka okoli kopališča, cel gozd plapolajočih zastav in predvsem kopališče samo s svojo fascinujočo zunanostjo, ki krije vodotehnično čudo. Gurmani pridejo seveda tudi na svoj račun v polni meri, nič manj pa godbe in plesa željna mladina.

Delo na otoku krepko napreduje in je verjetno, da bo vsa naprava, ako ne bo vreme preveč nagajalo, v glavnih tokih docela gotova, a se bo seveda drobno delo moralo nadaljevati preko tega termina. To sodbo iznaša sicer laik, a bo približno točna, čeprav trde strokovnjaki, da se bo sedaj še precej kaotično stanje na otoku v prav kratkih dneh temeljito izpremenilo, ker so v glavnem potrebna le še pospravljalna dela.

Zadeva oddaje restavracije je tudi že rešena in je le prav, da je prevzel skrb za telesni dobrobit kopalcev strokovnjak, čegar osebnost in velikopoteznost jamči za uspeh. G. Majdič, ki je svojčas zavoženo »Grajsko klet« zopet spravil na trdne noge in ji v kratkem času pripomgel do starega slovesa, bo gotovo tudi kot restavrater v kopališču mož na svojem mestu. V kolikor je piscu znano, bo restavracija nudila razen toplih jedil, posebno male mrzle prigrizke, prav različne alkoholne in brezalkoholne pijače ter kavo in zraven nje časopisje, tako da ne bo treba kopalcem, ki so sicer vsakodnevni obiskovalci kavarn, hiteti v mesto po duševno hrano. Seveda bi bilo zelo priporočljivo, da bi g. zakupnik bil v cenah primerno skromen.

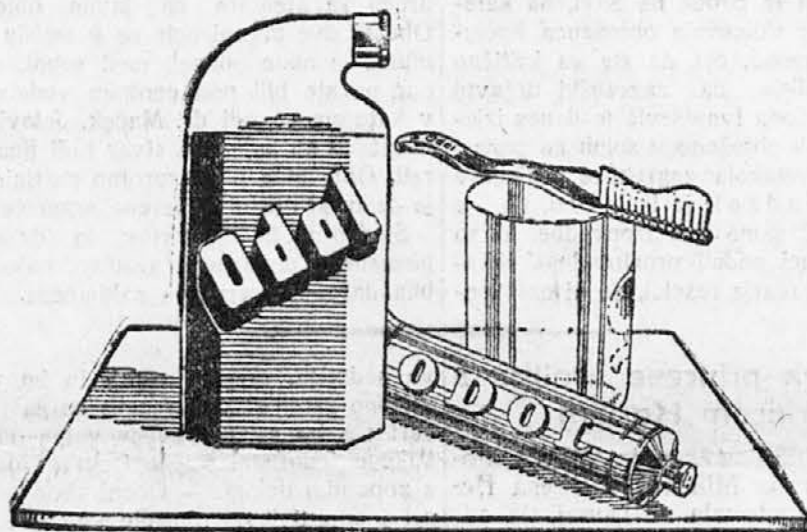
Precej nepotrebno je bilo pred nedavnim časom v »Večerniku« od neke strani tarnanje, da je dohod na otok neugoden, da je en kmet, ki pešpot zapira, nagajiv itd. Kritiki je lahko prepričan, da bo gospodar kopališča, ki je toliko žrtvoval, da bo nudil meščanom z modernim kopališčem res nekaj prvovrstnega, tudi še razmeroma majhno vsoto izdal, da bo dohod čim najbolj kratek in ugoden. Pri tej priliki bodi podčrtana misel, naj bi se pešpot zgradila od konca Koroške ceste, tam kjer zavije skoro pravokotno na severovzhod, po položni serpentin v dolinico, od tam pa naj bi se uporabljala, v popravljenem stanju seveda, sedaj obstoječa pešpot ob bregu Drave do mosta, k iže otok s celino. Ta pot bi bila ravna, bi vodila naravnost z Glavnega trga do kopališča in bi se na ta način prihranil obiskovalcem otoka prav znaten ovinek. Poti bosta vodili v kopališči kar dve, namreč ravnokar omenjena za pešce, druga za vozila do gostilne Kopriva v Kamnici, od koder se sedanja pot do mosta razširi in popravi.

Ni nikaka tajnost več za meščane, da je stopila ideja rečne plovitbe v kar najresnejši štadij. Podjetni g. inž. Keršič bo najbrže že na dan otvoritve oživil motorni promet po Dravi iz Melja do Mariborskega otoka in nazaj za sedaj še z izposojenimi ladjami, a je projektiran nakup dveh 13 m dolgih in 3 m širokih motornih čolnov, ki bodo vozili med mestom in kopališčem. Novemu podjetju, kib o znatno oživilo naše mesto, je želeli kar najboljšega uspeha.

Da se zasigura mestnemu kopališču čim živahnejši obrat, je samo po sebi umevna nameravana ukinitve obeh do

danes obstoječih kopališč, a vstajajo proti tej nameri razni pomisleki in sicer iz sledečega razloga. Jako mnogo je v Mariboru prav vnetih kopalcev, ki jim čas ne bo dopuščal posejanja razmeroma oddaljenega mestnega kopališča. Semkaj spadajo predvsem javni in zasebni namočenci in uslužbenci, ki so doslej opoldne hiteli k obedu, od obeda naravnost v najbližje kopališče na solnce in pod prho, a odtod ob 14. ali najdalje pol 15. uri, zopet na delo. Vsem tem bi bila v tem slučaju odrezana možnost, da bi mogli v vročih dneh uživati blagodat, ki sta jim nudili doslej obe kopališči v mestu, kajti je izključeno, da bi mogel človek v tako kratkem času priti na otok, v vodo, na solnce in nazaj v mesto pravočasno na delo, ne glede na dejstvo, da bi bil v tem slučaju tudi izdatke večji. V tem oziru bo treba najti pač srednjo pot, ki bo zadovoljevala obe strani.

Vsekakor pa predstavlja zgraditev kopališča na Mariborskem otoku kulturni čin, za katerega moramo biti hvaležni velikopoteznosti in podjetnosti mariborskega mestnega magistrata. A. S.

Zjutraj, opoldne in zvečer enostavno izperi usta z Odol-om in očisti zobe s ščetko. To daje vselej prijetan vonj in varuje usta pred gnilobo, kar je prvi pogoj za lepe in zdrave zobe.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sobota, 17. maja ob 20. uri »Na fronti sestre Žive«. Premijera.

Nedelja, 18. maja ob 20. uri »Radikalna kura«. Dramske cene. Ljudska predstava. Zadnjič. Kuponi.

Ponedeljek, 19. maja. Zaprto.

Torek, 20. maja ob 20. uri »Na fronti sestre Žive« ab. B.

Iz gledališča. V nedeljo, 18. tm. bo najbolj zabavna vprizoritev letošnje sezone, Doboviškova burka s petjem in godbo »Radikalna kura« kot ljudska predstava pri dramskih cenah in poslednjič v sezoni. Kot proslava 35letnice gospe Dragutinovičeve, se pripravlja znamenita komedija slovitega nemškega dramatika Hauptmanna »Bobrov kožuh«, v kateri bo kreirala glavno vlogo jublantka. — Razen tega se pripravlja krstna predstava drame marib. pisatelja dr. Maksa Snuderla »Pravljica o rajski ptici« v režiji g. Skrbinskega.

Ljudska univerza v Mariboru.

Opozorjamo ponovno na predavanje znanega športnika Otto Lutterja iz Gradca: »Z zločljivim čolnom po rekah Jugoslavije in Avstrije«, ki bo v ponedeljek 19. maja ob 8. zvečer v prostorih Apolo-kina. Predavatelj bo očrtal svoje interesantne doživljaje na podlagi 100 skioptičnih slik. Predprodaja vstopnic je v polnem teku. V petek, 23. maja proslavimo veliki poljski narodni praznik: »Konstitucija 3. maja«. O pomenu praznika bo predaval prof. dr. Fr. Crnek, o pokrajini in gospodarstvu na podlagi 50 skioptičnih slik tuk. prof. Gruntar. Zbor izbranih pevcev tuk. pevskih zborov pa zapoje staroslavne poljske pesni: Bože cos' Polske in Rota

Mariborski in dnevni drobiž

Vprašanje Trgovske akademije v Mariboru.

Tekom zadnjih tednov je kurzirala po Mariboru vznemirljiva vest, da se namerava v zvezi z reorganizacijo trgovskega in obrtnega šolstva, ki se pripravlja, ukiniti tudi Trgovsko akademijo v Mariboru. Obrnili smo se na merodajno mesto v Beogradu ter prejeli obvestilo, da o ukinitvi mariborske Trgovske akademije ni govora.

V Jugoslovansko gasilsko zvezo so vstopila sedaj tudi prostovoljna gasilna društva v Mariboru, Ptuj in Celju, ki so doslej bila izven Zveze, ker ni prišlo do sporazuma glede zahteve imenovanih društev, da z ozirom na njihovo bolj komplicirano organizacijo obdrže svoja dozdajna pravila. Na konferenci med predstavniki navedenih društev in Zveze je v četrtek bil ta sporazum dosežen in društva stopijo korporativno v Zvezo ter bodo dodeljena pristojnim gasilskim župam.

Otvoritev Sokolskega doma v Rušah.

Izmed treh sokolskih domov, ki so v gradnji v območju mariborske sokolske župe, bo dogotovljen in prvi izročen svojemu visokemu namenu novi prostori in lepi Sokolski dom v Rušah, ki bo odprt na praznik Vnebohoda dne

Še en skesan samomorilec?

Nocoj krog polnoči je lastnica kopališča Frančiška Christian začula iz kopališča javkanje in klice na pomoč. Poklicala je v bližini stanujočega policijskega nadzornika g. Kralja, ki je šel takoj pogledat in našel pri kabinah na tleh nagega človeka, zraven njega pa mokro obleko. Pozvani rešilni oddelek je moža spravil v policijske zapore. Tam proti jutru zaslišan je izjavil, da je mesar Štefan Remen iz Krčevine, star 42 let, da si je hotel končati življenje radi žene, ki se je omožila z drugim, da pa se je v vodi skesal in plaval zopet na kopno. Njegove izpovedbe so pa bile tako zmedene, da so na policiji sumili, da gre za umobolnega in bo mož tekom dneva preiskan od policijskega zdravnika.

Opozorjamo na nocojšnjo krstno predstavo

nove Kraigherjeve drame »Na fronti sestre Žive«, h kateri je povabila uprava pisatelja, ki se bo bržčas vabilu tudi odzval.

Javna telovadba

Sokola Maribor-matica bo v nedeljo 25. maja ob 16. uri na letnem telovadišču v Ljudskem vrtu. Kdor je bil v zadnjih letih na akademijah ali javnem nastopu mariborskega »Sokola«, gotovo ne zamudi prilike, uživati zopet izredne uspehe naših Sokolov. Ker so v tem letu vsi oddelki močno narastli, nastopi društvo v doslej največjem številu. Rezervirajte nedeljo za »Sokola«!

Prvovrstna senzacija za Maribor, kakoršne naše mesto še ni doživelo, bodo vsekakor nastopi fakirja barona Zigirhan beja v nedeljo in ponedeljek v veliki dvorani Uniona. Fakirska umetnost je v splošnem še neraziskana, čeprav igra nedvomno pri njej glavno vlogo sugestija. Že nastop fakirja pred dnevi pred povabljenimi gosti je vzbudil ogromno občudovanje vseh navzočih, v nedeljo in ponedeljek pa nastopi fakir pred javnostjo in bo izvajal naravnost čudežne stvari. Več glej današnji inserat.

Mala Nedelja.

Narodno kulturno društvo priredi v nedeljo 25. maja ob pol 4. uri v Društvenem domu ljudsko veselico z vele zabavno burko, godbo in plesom. Vabljeni vsi od blizu in od daleč k obilni udeležbi. Najlepši izlet! 1465

Izselenci v Ameriko morajo urediti svoje zobe.

Ponovno se je zgodilo, da je bilo izselencem v Zedinjene države, čeprav so imeli vse listine v redu, po zdravniškem pregledu zabranjeno izkrcanje, ker niso imeli zob v redu. Ameriški vladni zdravnik sicer pri tem ne gleda na to, ali komu manjka kaj zob, pač pa pošlje vsakogar, ki nima zdravega neba ali celih ust, najprej k zobnemu zdravniku in se more bolnik šele po izboljšanju njegovega zdravstvenega stanja prijaviti zopet za pregled. Ni dvoma, da nastane večina takih obolenj vsled zane-marjene higijene ust. Kdor se že od početka navadi na zanesljivo antiseptično nego zob in ust (Odol), ta lahko reče, da je vse storil za zaščito pred zobnimi in ustnimi boleznimi. X

Da osvežite kri, pijte nekaj dni zapored zjutraj čašo naravne »Franz Josefove« grenčice. Od mnogih zdravnikov zapisana »Franz Josefova« voda uravnava delovanje črevesa, krepi želodec, izboljšuje kri, pomiri živce, povzroči, da se človek splošno dobro počuti in da ima jasno glavo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. I

Osrednje društvo nižjih poštnih in brozajavnih uslužbencev v Mariboru priredi veliko dobrodelno tombolo dne 7. septembra. Ker je eventuelni dobiček namenjen v prid podpore bolnim tovarišem, njih vdovam in sirotam, prosimo vsa društva, da upoštevajo to humanitarno prireditev in opuste morebitne prireditve. 1455

Prostovoljno gasilno društvo št. Janj na Dravskem polju

priredi v nedeljo, dne 18. maja ob 14. uri veliko tombolo, združeno z veselico na vrtu g. I. Orniga. Udeležence iz Maribora vozi omnibus Lininger za polovično vožnjo izpred Velike kavarne.

Novinarski klub.

Prihodnja seja Mariborskega novinarskega kluba se bo vršila v ponedeljek, 19. tm. ob 18. uri v kavarni Bristol

Iz prazgodovine slovenske zemlje

GRŠKI IN RIMLJANSKI VIRI. — TRA KI IN ILIRI. — VENETI IN KARNI. — VPRAŠANJE NASELITVE SLOVENCEV.

Med tem kos mo o življenju ljudstev Male Azije, Egipta in južnega Balkana pred Kr. r. zelo dobro poučeni in vemo celo mnoge malenkostne podrobnosti, je usoda naše zemlje v tistih časih zavita v gosto temo. Prve podatke o ozemlju med Jadranskim morjem in Donavo so zapisali stari grški in rimski pisarji, toda tudi ti so tako površni in često nezanesljivi, da prave resnice iz njih ne moremo razbrati. Zdi se sploh, da so bili Grki in Rimljani zelo slabi zemljepisci, poznali so pač sebe, vsa druga ljudstva so pa kratko steli za »barbare«. Oče zgodovine, Herodot, ki je živel od l. 484. do 406. pred Kr. r. je poznal med Dravo in Donavo samo Sigene, južno od Drave do Jadranskega morja na eni in Grčije na drugi strani pa Trake in Ilire. Traki, po katerih je dobila ime tudi Trakija ali Tracija, pokrajina med današnjo Bolgarijo in Egejskim morjem vzhodno od Macedonije, so bivali po sedanjih Bolgariji, Macedoniji, Srbiji, Sremu, Banatu, Transilvaniji in Romuniji. Iliri pa, ki so bili po mnenju nekaterih zgodovinarjev s Traki eno ljudstvo ali vsaj v tesnem sorodstvu, so živeli v današnji Albaniji, Črni gori, Bosni in Hercegovini, Hrvatski, Panoniji ter po slovenski zemlji do reke Pad v Italiji.

O Ilirih so se v prejšnjem stoletju vodile ostre pravde med zgodovinarji, h kateri narodnostni skupini so pripadali. Svet je bil do tedaj namreč mnenja, da so bili Slovani, in zato so tudi Gaj, Stanek Vraz in drugi poborniki jugoslovanskega edinstva v romantični dobi našega preporeka dali svojemu pokretu ilirsko ime. Iz istih razlogov pa je ob začetku stoletja nastala tudi Napoleonova Ilirija. Šele poznejša desetletja prejšnjega stoletja je bilo tedaj splošno osvojevano mnenje, ki velja še dandanes, da Iliri niso bili Slovani, ampak čisto svojevrstno plemo, katerega edini še živi zastopniki so današnji Albanci.

Motil pa bi se, kdor bi mislil, da so bili Iliri enotno ljudstvo, kajti delili so se na razna plemena, o katerih še danes vemo ali so zares vsa bila ilirska. Iz zapiskov rimskih zgodovinarjev poznamo danes sledeča ilirska plemena ali vsaj plemena, ki so živela na ozemlju današnje Jugoslavije in sosednjih dežel: Mojsi, Epirote, Japode, Subokrine, Menokalene, Norike in še Istre, Venete,

Karne in Katate. Posebno važni za nas so poslednji štirje rodovi, ker so prebivali po slovenskih deželah: Istri, Goriški in Furlaniji, Kranjski, Koroški in Štajerski. Največ preprirov je pa med znanstveniki bilo zaradi Venetov, ker pozna zgodovina še dva druga naroda istega imena, Venete v Paflagoniji v Mali Aziji in Venete v Galiji, današnji Franciji. Spor o vprašanju, ali so res bili Iliri ali ne, še danes ni popolnoma rešen in najbrž nikdar ne bo. Nekateri učenjaki, kakor n. pr. Schlötzner, Mannert, Surowiecki, Springguth, Šafařík, naš Davorin Trstenjak so odločno trdili, da so bili Slovani in so v tem prepričanju tudi umrli, najdejo se pa posamezniki še danes, ki so odločni pristaši te teorije.

Velezanimivo pa je, da so Veneti dali ime vsej gornjeitaljski pokrajini Beneški (Venetia, Venezia) in mestu Benetkam (Venetia, Venezia) na eni strani ter Slovincem na drugi strani, kajti iz Veneti, Venedi, Vendi, se je razvil naziv Vindi, Windische. Sorodniki Venetov, Istri, so dali ime pokrajini Istri na Primorskem, drugi sorodniki Karni pa Karnskim alpam, Karavankam, Krnu in vsem Karnicam in Krnicam, naposled pa tudi dvema pokrajinama, Kranjski (Karnia) in Koroški (Karantanija). Vse to zares govori za to, da Istri, Veneti, Karni in Katati najbrže niso bili Iliri. Dr. Henrik Tumma dokazuje z nešteti razlagami krajevnih imen po slovenski in danes že poturčeni a nekaj brez dvoma slovenski zemlji, da smo Slovenci morali prebivati na svojem sedanjem mestu že pred l. 598., torej že ob Kristovem rojstvu ali še prej. Kajti kako naj si sicer razlagamo dognano dejstvo, da so slovenskega porekla nešeta krajevna imena po vsej Furlaniji doli do ozemlja med Tilmentom in Piavo, koder Slovenci že po langobardskih zapiskih nismo več prebivali? To mnenje je pa upošteval naposled tudi naš zgodovinar Simon Rutar. Vsa stvar je tedaj zavita v meglo, in kljub uradno priznanemu mnenju, da smo Slovenci prišli v svojo sedanjo domovino šele l. 598. po Kr., je še mnogo stvari, ki niso prepričevalno pojasnjene. Kaj, če niso prišli tedaj v naše kraje le Obri in so bili oni Slovenci, ki so prišli z njimi, le najemniki iz vzhodnih slovenskih pokrajin, iz Panonije?

Primorske vesti

Ko je bila proglašena svobodna cona na Reki, se je takoj napovedovalo tihotapstvo, zlasti s kavo. Danes je že raztapstvo. Tržaška policija je te dni prišla celo vrsto reških tihotapcev s kavo. Pazili so na avtomobile, prihajajoče z reške strani. Prijeli so avto, ki se jim je zdel posebno sumljiv. Imel je dvojno dno in v spodnjem lepo zložene vreče kave in v veliki vrednosti. Zaeno so razkrili te dni tihotapstvo s kavo iz tržaškega pristanišča Vitt. Em. III. po kanalu rojanskega hudournika. Pod skladiščem št. 26. v pristanišču je bil vhod v kanal in izhod iz kanala v baraki, zgrajeni nedavno v Rojanu. Aretiranih je več trgovcev, posredovalcev in drugih oseb. V pristanišču in v Rojanu je bilo zaplenjenih veliko število vreč kave.

Par novih prevedb priimkov v Trstu: Devetak Devetta, Faninger Faningeri, Smrdel Smedelli, Cotič Cottini, Šinigoj Sinigoj, Sušič Sossi, Schmidt Fabretti, Schuster Calegari, Škril Scherli, Slamič Salmi, Walderstein Roccalivana. Učiteljica Pavla Krohne v goriški občini je izpremenila svoj priimek v Croni.

Iz poročila o delovanju tržaškega protituberkuloznega konsorcija je razvidno, kako se je zajedla jetika v mestno in okoljsko prebivalstvo v povojnem času, ko so prehranjevalne razmere in v mestu tudi stanovanjske stalno slabe. V dispanzerju v ulici Crispi so pregledali 2437 bolnikov, med temi 709 z že razvito je-

tiko. Po dispanzerjih v Miljah, Tržiču in Gradežu je bilo tudi mnogo opravka z jetičnimi ljudmi. Odposlanci konsorcija so obiskali tudi Sežano, Lokev, Divačo, Slavino, Šempeter, Postojno, Košano, Nabrežino in Dolino. Pokazalo se je, da je tudi med kmečkim prebivalstvom že zasidrana jetika. Cvetlični dnevi v korist konsorcija so dali lani 87.925 lir, predlanskim 95.768. Poročilo pravi, da bo treba večjih dohodkov, ako se hoče doseči uspehe s pošiljanjem bolnikov v sanatorije, kopališča in letovišča.

Tržaško tržno nadzorstvo je pregledalo lani 32.360 prodajališč in zaplenilo 21.340 kg rib, 117.700 kg sadja in zelenjave, 2.585 kg gob, 7060 kg buč, 4195 litrov mleka, 12.935 litrov vina in 332 kg masla. V letošnjem januarju in februarju so zaplenili 1676 kg rib, 16.084 kg sadja, potem precej masti in jajc. Strogo nadzorstvo nad higijeno živil je v sedanjih tržaških tržnih razmerah nujno potrebno.

V tržaški pokrajini je bilo v preteklih mesecih 14 predvojaških tečajev, končnih udeležencev 212. Poročilo pravi, da je bil uspeh sijajen, kar priča o neprestant politični penetraciji, ki približuje drugorodno prebivalstvo vedno bolj k institucijam fašističnega režima. »Popolno« grozi ob tej priliki vsem, ki se drznejo voditi iz središč propagando proti predvojaškim razmeram. Napovedujoč jim,

da bodo kmalu občutili vso težo fašistične justice.

Po 14 letih se je vrnil iz ruskega ujetništva Just Zidarič iz Pule. Ko je izbruhnila boljševiška revolucija, je hodil od sela do sela, leta 1919 pa se je ustavil na neki kmetiji in oženil. Ko je vlada začela snovati velika državna gospodarstva, je prišel tudi on ob svojo posest. Slednjič mu je italijanski konzulat v Moskvi pomagal, da se je mogel vrniti domov. S seboj je pripeljal ženo in dve hčerki. Zidarič trdi, da je po prostrani Rusiji razpršenih še mnogo Istranov.

Na trgu v Sežani je bilo lani okoli 22.900 glav živine in sicer govedi 10.910, konj 3190 in prašičev 8800. Cena goveje živine je bila od 350 do 400 lir za kvintal žive teže, prašiče so prodajali po 460 in 550 lir za kvintal mrtve teže, konje od 1000 do 3000 komad. Večina goveje živine in konj je bila pripeljana iz Jugoslavije.

Za oficirski krožek v Gorici so otvorili lepe prostore v mestni palači na Verdijevej Korzu. Z velikimi stroški je morala občina na ukaz iz Rima prirediti prostore, kakor si jih je želel oficirski krožek. Pri otvoritvi je imel general Bobbio govor, v katerem je napovedoval nove velike polete rimskih orlov. Zato se mora življenje v oficirskem krožku ob meji pričeti v veri na sijajno bodočnost Italije.

Litteraria

Mieczyslaw Malecki: Przeglad slowianskich gwar Istrji. — Zadnjič smo poročali o zanimivi studiji Pierrea Jaquina o naši slovenski in hrvaški narodni manjšini v Italiji, sedaj pa nam je Poljak Malecki napisal prav tako zanimivo razpravo: »Pregled slovanskih narečij Istre«, ki jo je izdala na 160 straneh in s 6 mapami Akademija umetnosti v Krakovu. Kakor Jaquin, tako je tudi Malecki sam prepotoval vse ozemlje, katero opisuje in se nalašč za to učil slovenščine, srbohrvaščine in italijanščine. Njegovo delo so fašistične oblasti sicer oteževale, vendar pa je materijal, katerega je zbral in v tej knjigi obdelal, dragocen in velikanskega pomena tudi v političnem oziru. Z njim je neutralen znanstvenik dokazal, da je Istra po svoji ogromni večini slovenska in da je slovanski

element tam star že poldrugo tisočletje. Enako važna je pa ta studija tudi za jezikoslovce, etnologue in geografe, ker nam prva zares podrobno in izčrpno predloži današnje dejansko stanje slovenskih, slovensko-hrvaških in hrvaško-srbskih narečij Istre in zgodovinski razvoj upliva in mešanja. Popolnoma novi so pa n. pr. njegovi izsledki o rasni pripadnosti istrskih Romunov, o katerih sklepa, da nikdar niso bili pravi romani, ampak po večini le romunizirani Slovani, ki so se bili v Istro priselili in tam postali zopet to, kar so poprej bili, kajti sicer bi sredi slovensko-čakavskega ozemlja ne mogli govoriti štokovskega narečja. Onim, ki se za vprašanja naše neosvojenosti in za jezikoslovje zanimajo ter razumejo poljski, moramo to knjigo toplo priporočati.

Flaubertova 50letnica in Slovenci. Rouenski zdravnik Gustave Flaubert, ustanovitelj naturalizma, toda ne onega pretiranega, ki se je včasih izrodil do odvratnosti, ni samo eden izmed največjih francoskih ampak tudi svetovnih romanopiscev. Njegove mojstrovine so postale vzor mnogim pisateljskim generacijam, zato ni čudno, če je francoski literarni in kulturni svet slovesno praznoval dne 7. tm. petdeseto obletnico njegove smrti. S Francozi je pa proslavil kulturni svet in dolžni smo tudi mi Slovenci, da se ga spomnimo, kajti tudi pri nas ni ostal brez upliva. O njem so naše revije pisale še preden smo dobili prvi prevod njegovih del, veliki in slavni roman »Gospa Bovarijeva«, ki je v prevodu Vladimirja Levstika izšel najprej v listku tržaške »Edinosti«, potem pa izšel v ponatisu. Oton Zupančič nam je pozneje poslovenih njegove »Tri povesti«, vk raskem bo pa izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani še tretje delo, roman »Salambo«, ki ga je ponašil prof. Anton Debeljak. Dočim je v prvih dveh delih črpal svojo snov iz sodobnosti prejšnjega stoletja, se je v »Salambi« poglobil v življenje stare Kartage, pa ga je izoblikoval in predstavil prav tako popolno in silno kakor v bridko razočarani »Gospoj Bovarijevi«, ki ima mnogo sličnosti s pozneje nastalo Tolstojev »Ano Karenino«. V svoji pripovedovalni smeri je Flaubert dosegel višek; nihče ga ni niti dosegel niti presegel.

Pristopajte k stavbnici zadrugi »Ribniška koča« kot zadrugni član! Doležlj. Din 100, pristopnina Din 20. Pojasnila daje zadruga »Ribniška koča« r. z. z. o. z. v Mariboru.

Mladinski koncert Glasbene Matice

Nikakor ne smemo pustiti, da bi šel ta dogodek neopažen mimo nas. Saj se je na tem koncertu pokazal sad neumorne delovanja važne veje naše glasbene šole: zborovskega naraščaja. Nam vsem je na tem, da se ohrani kontinuiteta našega zborovskega petja in zato moramo pokazati tudi primerno zanimanje za njegov razvoj. Ali niso mladinska grla ona, ki bodo v doglednem času izpopolnjevala in nadaljevala delo na našem za enkrat najvažnejšem glasbenem polju? V našem mestu je toliko kulturnega občinstva, ki ima ob vsaki priliki usta polna navdušenja za naš vsestranski napredek, da ga je treba vsaj informirati o prireditvah gornje vrste, ako se je že tako odlikovalo s svojo odsotnostjo. Pa tudi oni, ki so koncertu prisostvovali, tudi oni, ki so ga pripravili in priredili, še posebno pa mladinski pevci sami želijo, da se vsaj v domačih časopisih nekaj poroča. Zato naj nam bo dovoljeno, da se čeprav šele po 14 dneh primerno spomnimo tega glasbenega dogodka in ga nekoliko obsvetimo.

Vodstvo matične glasbene šole si je izbralo za mladinski koncert nič manj kot Dvořakovega »Mrtvaškega ženina«. Zakaj se je odločilo ravno za to skladbo, ne vemo. Skladba nam je znana še iz časov Topičevega vodstva, ko se je predvajala v mogočnejši in popolnejši obliki in z zrelim pevskim materialom ob boljšem orkestru. Dejstvo je, da izbrana skladba ni bila ravno srečna. Toda delo se je izvajalo in s tem moramo sedaj računati. In v tem pogledu treba res poudarjati pridnost in vztrajnost ter dobro voljo, s katero so se odlikovali vsi učitelji: g. prof. Viktor Schweiger kot zborovodja, g. Fran Serajnik, ki je pripravil male goslače, g. vodja Josip Hladek-Bohinjski, ki je imel polne roke dela z malimi in večjimi goslači, z orkestrom in ansamblom, in njim so se, kakor čujemo, požrtvovalno pridružile tudi gđe. Minka Zacherlova in Josipina Černetova. Ob združenih močeh vseh teh idealnih delavcev se je posrečilo uresničiti, kar je marsikdo motril skeptično.

Mladinski pevski zbor se je častno odrezal. Bil je temeljito pripravljen, kar je pri tako velikem številu pevcev in pevk — okoli 160 — posebno hvalevredno. Najbolj izraziti so bili soprani, najšibkejši, tudi po številu, so bili moški glasovi. To je čisto naravno, zato bi moralo številčno razmerje med mladinskimi pevci in pevkami biti pač obratno. Zbor kot tak seveda ni bil vsem zahtevam dovolj kos; take skladbe, kakoršna je Dvořakov »Mrtvaški ženina«, so spisane za mogočne glasove urejenih odraslih pevcev, ki so sposobni za najsilnejše in za najnežnejše izraze. To je moment, ki govori proti temu, da se skladbe večjega stila predvajajo s pevskim naraščajem.

Orkester je bil zelo pestro sestavljen. Godala so bila po večini v rokah gojenčev Glasbene Matice, ki so s pomočjo nekaterih priznanih muzikov — med drugimi sta sodelovala tudi oba učitelja glasbene šole: violnist g. Serajnik in čelist g. Comelli — disciplinirano izvedli svojo mestoma prav težko vlogo. Nasprotno pa so pihala — z redkimi častnimi izjemami — bila skoraj vedno preglasna in mestoma celo nezadostno intonirana. Dirigent g. Hladek bi bil menda le z veliko težavo mogel doseči v tem pogledu kaj boljšega. Vendar je orkester

bil v glavnem kot celota dobro naštrudiran.

Pri koncertu so sodelovali trije solisti. Basist p. Kolb se nam je zdel tokrat šibkejši nego pred leti v isti vlogi. Pevski material je sicer dober in mestoma prav ugoden, le vokalizacija in izgovarjavanja sta nejasni in nekaj trpkosti je v njegovem glasu. O sopranistini gđi Anici Mezetovi se govori, da obeta postati izredno fina pevka. Na zadnjem koncertu nas je tudi o tem prepričala, vendar je vloga neveste zanj še prehuda. To se je opazilo zlasti v drugem delu, ko se nien glas, sicer ljubeč in gorak, ni mogel primerno razviti. Gđena Mezetova potrebuje še smotrnega šolanja in prevdarnosti v izberi repertoarja. Mnogo smo čitali tudi o tenoristu gdu Josipu Gostiču. Njegov glas je mehak, svetel in prožen, a za vlogo takega ženina mu manjka dramska sila. Vsi trije solisti so se poglabili v svoje vloge in s tem pomagali celokupni prireditvi do potrebne zaokroženosti in jo postavili na višji nivo.

Ponavljamo še enkrat: Ves koncert je bil živa priča o delavnosti in energiji šolskega vodstva in ostalih učiteljev. Prirejanje takih koncertov z naraščajem meji celo na neko plemenito drznost, ki more imeti svoj izvor le v velikem in doslednem hotenju. Tukaj pa tiči neka nevarnost. Mladinski zbor ali zborovski naraščaj treba vzgajati za petje v zboru. Z njim treba vaditi to, česar pevci naših društev po večini niso uživali, to je tehnično izobrazbo glasu — dihanje, ustvarjanje in izobličevanje tonov, solfeže, vokalizacijo — in vzgojo muzikalnosti s pomočjo temeljnih elementarnih glasbenih vaj, predvsem z vežbanjem petja a vista in diktatov. Vaje v zborovskem petju pa naj se vršijo sporedno in postopoma, pričnši z lahkimi skladbami, od katerih naj se s časom preide na obsežnejše in težje skladbe. Mladinski glasovi so omejeni tako glede moči kakor števila izdatnih tonov, so po pretežni večini glasov v razvoju, katerim se ne more in se ne sme zaupati vsaka skladba, ker vsako forsiranje utegne škoditi ravno istemu razvoju. To se sme pač trditi, da ni ravno preveč pevsko-vzgojno, ako se je mladinski zbor ves čas vadil le »Mrtvaškega ženina«, dočim ni bil deležen glavnega pevskega pouka. Ravno tako nudi šola zborovskega naraščaja najlepšo priliko, da se mladina sezna z našimi skladbami, katerih je hvala Bogu že nepregledna vrsta; zlasti za vežbanje starejših skladb in upoznavanje naše pevske literature in njenega razvoja je čas, ki ga poje mladina v taki šoli, kakor nalašč in koristenosen in mu more vzbujati veliko ljubezen do naše pesni, ki je naš ponos. Zapisali smo te opombe, ker želimo vsi — o tem ni dvoma — da bo di glasbena šola naše Glasbene Matice naš vedno bister in svež studenec lepe umetnosti, ki naj čim dalje bolj objame vsa naša srca, ki naj nas napaja z vso dobroto in sladkostjo, ki naj nas dvigne iz trde vsakdanosti v duševne višave. V tem smislu pozdravljamo prihodnji nastop matičnih mladih pevcev in pevk in matični učitelji si bodo pri takem smotrenem, tihem in nesebičnem delu pridobili neverjetnih zaslug za bodočnost našega petja. Z letošnjim koncertom so pokazali, da je njih volja velika in njih sposobnost vredna vsakega upoštevanja. Treba je torej stvar samo prijeti iz prave strani.

B-č.

PRAVI

:FRANCK:

vedno

odlična kakovost!

Še o Ljudski univerzi v Studencih

DODATEK K BILANCI. — KAJ JE IN KAJ NI LJUDSKA UNIVERZA? — NEKAJ MISLI ZA BODOČNOST.

Letošnja sezona delovanja Ljudske univerze v Studencih, zaključena o Veliki noči, je vzbudila občo pozornost v mestu in okolici. Bilanca odborovega poročevalca v »Večerniku« kaže vse okolnosti, ki so privedle do letošnjega razmaha te kulturne institucije. Številke predavanj in obiskovalcev so tako visoke, da jih bo odboru zavidal marsikdo, ki so mu številke kot znak uspehov posebno pri srcu.

Kljub podatkom, ki dajejo poročevalcu in odboru »najboljše spričevalo« o sijajnem uspehu, ni mogel odbor poročevalca preko člankarja, ki si je drznil že ob pričetku sezone posegati v — odborov delokrog s tem, da je v »Večerniku« izrazil misli in želje nekaterih poslušalcev o studenški javi in ustanovi, o njenem namenu in pomenu zlasti za tak razrito delavski center kakor so Studenci! Očita mu — »lokavost«, ker si je že ob pričetku delovanja želel točno določen program, ki bi naj bil prirojen krajevnim prilikam in potrebam!!

Tako omejevanje osebne svobode dirne človeka, ki hoče z besedo in dejanjem k uspehu te velevažne ustanove doprinese vse svoje sile! Ali res nima nihče izven odbora Ljudske univerze pravice spregovoriti besede ter izraziti želje in nasvete, ki jih očitno narekuje samo skrb za dobro stvar? Po mojem mišljenju bi take želje in nasveti morali biti odboru naravnost dobrodošli. Zato mi bodi dovoljeno, da ponovno izrazim k poročevalčevi bilanci nekaj načelnih misli.

Priznavam, da je obisk Ljudske univerze bil rekorden in so poslušalci — v svojem hrepenenju po izobrazbi — bili hvaležni tudi za to, kar jim je odbor nudil. Da pa je petorica, ki je »vodila in usmerjala vse delo«, delala brez programa, priznava poročevalca sam.

S tem pa se nikakor ne more zadovoljiti oni, ki z razmišljanjem o življenjskih in krajevnih potrebah ter s stiki poslušalcev občuti, da bi morala »Ljudska univerza« biti nekoliko več, kakor pa samo ustanova, ki vrže poslušalcem konglomerat s čudno motivacijo, da je institucija »še le v razvoju«. To pa nikakor ne odgovarja dejstvu! Odbor si je že po 2 letnih neuspehih nabral dovolj izkušenj glede programa in predavateljev, na kar sem še posebej opozoril.

Upravičeno bi pričakovali, da vodstvo izdela še pred sezono točen delovni program, kakor je to običajno pri drugih slovenskih ustanovah.

Saj je le na ta način mogoče preprečiti

»žalostno potvorbo ljudske univerze v obliko bolj ali manj pisanega predavalnega omnibusa«, kakor pravi prof. dr. K. Ozvald. Ta se je v povojni dobi odločno izjavil proti Ljudskim univerzam, ki so pod firmo svobode in demokratizma rasle kot gobe po dežju, a so prav tako hitro tudi zaspale.

V svoji studiji »Kaj je in kaj ni ljudska univerza« se izrecno postavlja na stališče ljudske visoke šole, ki naj v življenje malega človeka zanese nekaj takega, kar se osebno tiče njegovih razmer, njegovega delovanja in mišljenja in to v neprisljeni, poljudni obliki s končnim razgovorom. To bodi suprema lex predavateljev! Končni cilj pa bodi samostojnost poslušalca v mišljenju gospodarskega, socialnega, pravnega, političnega in нравnega življenja, t. j. življenja raznih kulturnih zajednic: naroda, države, cerkve, družine, ki je kot kulturno bitje njih član. To je smoter danskih ljudskih univerz.

»Edinole spoznanje pravega cilja in prave poti bo prizadevanju za izobraževanje ljudstva dalo tistega blagoslova, ki ga zasluži to od več strani z velikim zanimanjem in veliko požrtvovalnostjo započeto delo.« pravi dr. Ozvald, ki se tudi opetovano izraža proti Ljudskim univerzam, ki so se oddaljile od svojega namena s predavanji, ki niso programatična in čestokrat niso niti v kdovekaj trdni zvezi eno z drugim.

Kljub velikemu uspehu je torej neorjen tiranost in breznačelnost v programu in cilju negativna postavka v bilanci Ljudske univerze v Studencih, kar bo treba v bodoče vsekakor popraviti. Šele nato se bodo pokazali pravi uspehi, ki jih bo odbor poročevalca res lahko vesel!

Začetek pove vse!

O tem se najbolj prepričate, če preberete pravkar izšli številki tednika »Roman« začetek veleznanimivega ljubavnega romana

„Sirota z milijoni“

napisal Jules Mary

Ne odlašajte! Sežite po zanimivem branju!

Stev. samo 2 Din

V vseh trafikali.

V nedeljo ob 5. in 9. uri, v ponedeljek ob 9 uri
Velika dvorana „Union“ (Götz)
Senzacija. Čudež fakirske umetnosti!

Baron Zigirhan-Bej

NAZNANILO OTVORITVE!

Dovoljujem si svojim cenj. odjemalcem naznaniti, da sem otvoril

v Ljubljani, Prešernova ulica 44, podružnico svojega podjetja.

Nadejajoč se, da sem ustregel stem svojim cenj. odjemalcem, beležim z odličnim spoštovanjem

IVAN LEGAT

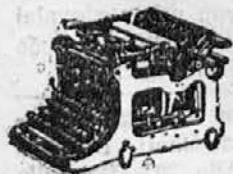
Prva specialna popraviljalnica in trgovina pisarniških strojev

MARIBOR

Vetrinjska ul. 30 — Tel. int. 24-34

LJUBLJANA

Prešernova ul. 44 — Tel. int. 25-98

Sokolstvo

Poziv!

Vsi oni bratje in sestre, ki želijo pri-
vatno odn. hotelsko stanovanje ob pri-
liki »Sokolskega zleta v Beogradu«, naj
prijavijo nujno potom dopisnice dru-
štvu in sicer naj navedejo, ali želijo bolj-
še ali običajno stanovanje (sobo). Nave-
sti je tudi ime, priimek in zanimanje.

Prijave sprejemamo do najkasneje v
sredo, dne 28. tm.

Podrobnosti o zletu priobčimo, čim jih
dobimo iz Beograda. — Zdravo! Odbor
Sokolskega društva Maribor-matica.

1. javni nastop Sokola Maribor I. V
nedeljo, dne 18. maja, nastopi Sokol Ma-
ribor I. prvič v javnosti na letnem telo-
vadišču vojašnice Kralja Petra (bivše
kadetnice). Poleg vseh vrst članstva so-
delujejo tudi djaci-vojaki in pitomci pod-
oficirske inženjerske šole in vzorna vrsta
Mariborskega matičnega Sokola. Igrata
vojaška in sokolska godba. Posebno za-
nimiva bo švedska štafeta, pri kateri
tekmujejo člani domačega in matičnega
Sokola, djaci-vojaki in pitomci. Začetek
točno ob 15.45. Sprevod odide od Narod-
nega doma na telovadišče ob 14.40. Na-
tančen spored pri blagajni. Pridite vsi!

Sokolsko društvo Maribor-matica
ponovno opozarja članstvo, da se vrši v
nedeljo, dne 18. tm. ob pol štirih na pro-
storih kasarne kralja Petra I. javni na-
stop Sokolskega društva Maribor I. Te
prireditve se udeležimo polnoštevilno.
Bratje, ki imajo slavnostne kroje, se mo-
rajo udeležiti prireditve v krogih. — Zbi-
rališče točno ob pol treh popoldne v Na-
rodnem domu.

Sokolski emblemi, novo predpisani za
čepice in pasove, se dobijo v trgovini
»Sport-Roglič«.

135 reparacijskih lokomotiv
je dospelo te dni iz Madžarske, na ra-
čun madžarskih reparacij, železniški di-
rekciji v Sarajevu, kjer se sedaj vrše
poskusne vožnje.

Sport

Nedeljske sportne prireditve.

Ob 10. na igrišču ISSK Maribor: prven-
stvena tekma mladine ISSK Maribor:
SK Rapid. Sodnik g. Kosi.

Ob 10. na igrišču SK Rapida: prijateljs-
ka tekma SK Olimp (Celje):SK Svo-
boda. Sodnik g. Fišer.

Ob 15. na igrišču SK Rapida: prijateljs-
ka tekma rezerve ISSK Maribor:SK
Rapid. Sodnik g. Marinič.

Ob 16.30 na igrišču SK Rapida: medna-
rodna tekma Grazer Atletik Klub:SK
Rapid. Sodnik g. Frankl.

Mladinski večer francoskega krožka.

V sredo, dne 7. tm. je priredil mari-
borski francoski krožek v Vesni dru-
žabni večer, ki je sijano uspel. Med šte-
vilnimi odličnimi osti je vzbudil poseb-
no pozornost g. M. Vey, lektor ljubljans-
ke univerze, ki je kot zastopnik franco-
skega konzula nalašč prišel iz Ljublja-
ne na to mladinsko prireditev. Menda

mu ni bilo žal utrudljive vožnje, ko je v
dvorani zagledal toliko nadebudne in za
francoski jezik navdušene mladeži, ka-
kor se je menda še ni zbralo v Vesni.
Uvodoma je bila prečitana ljubezniva
zahvala francoskega konzula na našo
skromno pomoč (Din 2500) francoskim
poplavlencem. Nato so nastopili naši
srčkani malčki, ki so si svojim ljubkim
rajanjem in petjem na mah osvojili srca
vseh gledalcev. Potem so sledile razli-
čne glasbene in pevske točke. Zaklju-
čen pa je bil spored z burko »advoka-
ta Patolina«, ki so jo predvajali realča-
ni. Vse točke so bile nagrajene z bur-
nim odobravanjem. Dolžni smo pri tej
priliki ugotoviti, da je naša mladina ča-
stno rešila poverjeno ji nalogo. S tem je
obenem dala najlepše zadoščenje mila-
deniško agilnemu podpredsedniku krož-
ka, g. ravnatelju Furrerju in njegovim
gospoj soprog kot zvesti sotrudnici, ki
sta pač največ pripomogla k izredno
uspeli prireditvi. Upamo, da se bodo sli-
čni mladinski večeri česče vršili, ker je
bil začetek tako srečen.

„KARO“ Koroška c.19

za gospoce od Din 220- do 340- za dame od Din 190- do 290-

Gojzerji, sportni in strapac čevlji od 220 Din naprej

Samo lastni izdelki!

1489

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

96

V šotoru grofa Alma je vsakateri izražal svoje
mnenje. Ragastens izprva ves zmeden vsled svojega
nenadejanega srečanja s knezom Manfredi, si je pola-
goma pridobil vso svojo običajno hladnokrvnost.

»Gospod de Ragastens,« je vprašal grof Alma,
»kakšno je vaše mnenje?«

»Postaviti proti koncentrirani masi Cezarjevi sli-
čno maso. Če bi šlo po mojem, Visokost, bi se razvr-
stila vsa armada pred sotesko, kajti to je pred vsem
potreba braniti.«

»Vaše mnenje je pametno,« je dejal knez Manfredi
z ironijo, ki je presenetila vse navzoče. »toda jaz bi de-
jal narobe, da se moramo okoristiti z enotnostjo na-
sprotne armade, jo obkoliti ter naskočiti od dveh stran-
ni hkratu...«

Ragastensov načrt je bil edini izvršljiv spričo ne-
zadostnega števila mož, ki so ga mogli zavezniški po-
staviti proti Cezarjevi premoči. Manfredijev načrt je
bil očitno predzren, a vzlic temu je prodr. Sicer pa
se Ragastens ni zdelo vredno, da bi po kneževem u-
govoru še branil svoj predlog.

»Kaj mi je naposled do tega?« je dejal sam pri se-
bi. »Danes poginem...«

Ko je bilo posvetovanje končano, se je zsvital
dan: ura je bila štiri. Na Manfredijevo povelje so zado-
nele trobente, čete so se napotile proti Cezarjevemu ta-
boru, razvijaje se tem širje, čim dalje so prihajale na-
prej. Grof Alma, knez Manfredi in Ragastens so se na-
hajali sredi te ogromne pahljače, ki se je polagoma raz-
grinjala po ravnini.

Cezarjeva armada se ni ganila. Naenkrat pa so za-
vezniški udrli naprej: trobente in rogovi so trobili k na-
skoku. Spopad je bil silen. Bitka se je razvnela na vsaj
črti hkratu.

Cezar se je dal obkoliti. Toda zdaj se je izpolnilo Ra-
gastensovo prorokovanje. Ne da bi se mu zdelo vredno
odbijati čete, ki so ga naskakovale ob straneh, je Ce-
zar poglaval svojo armado naprej, da se je z nepremag-
ljivo silo zarila v središče zavezničkove armade kakor
ogromen klin iz železa in jekla...

Dobro uro so se držali zavezniški... Kri je tekla v
potokih, mrtva trupla so se koničila na polju. Raga-
stens in z njim peščica konjenikov, je neprestano na-
skakoval. Dri je naravnost, ne pazeč na svojo varnost,
v sredo naigostejšega meteža, ter iskal smrti. A smrt
ga ni hotela pokositi!

Vračajoč se z enega teli naskokov, ki so zadrž-
vali Cezarjev pogon, je nenadoma zagledal grofa Alma
in kneza Manfredi ohdana od trume Švitarjev. Raga-

stens se je na čelu dvajsetorice jezdecev zapodil nad
nje. Ta hip pa je sovražna sulica razparala grofu Alma
grlo: kri je brizgnila daleč naokrog in grof je padel z
razprostrtimi rokami in skrčenimi pestmi.

Okrog njegovega trupla se je razvil srdit boj. Ko
je Ragastens videl, da živi samo še Manfredi, obkoljen
od vsake strani, in petdesetorica vojakov, ki jih je
imel okrog sebe, se mu je zasvetilo v duši od brez-
mejnega obupa.

»Ura smrti je prišla!...« je mislil sam pri sebi.
Obenem se je zapodil naprej ter zagnal enega ti-
stih strašnih bojnih krikov, mogočnih in grozljivih ka-
kor možje, ki se pobijajo na bojiščih, davljeni od tes-
nobe smrtnega trenutka.

V hipu je bil pri skupini, ki je obdajala kneza. Sta-
rec, gologlav, okrvavljen, ves strašen za pogled, se
mu je nasmešnil. Ragastens je videl ta smehljaj in kri-
knil:

»Zdaj izpolnim besedo!...«

Njegov naskok je bil čudež in blaznost obenem.
Zapodil se je v sovražne sulice, izpodbodel konja in
vrzel meč od sebe... In čez par minut strelovitega
skakanja in bliskovo naglih obratov se je našel živega,
osupel nad tem, da je živ, sredi široke praznine: pre-
nolašeni sovražniki so bežali na vse strani.

V tem trenutku je deset korakov pred njim zagr-
mel pok arkebuz. Ragastens je slišal kroglo, ki mu je
zažvižgala mimo ušesa. Nato pa se je za njegovim
hrbtom oglašil zamolkel krik — krik, v katerem je od-
mevala cela neizmernost obupa.

Obrnil se je... In zagledal je kneza Manfredi, ki
se je zvalil raz svojega konja ter padel na zemljo ne-
daleč od trupla grofa Alma.

Ragastens je skočil na tla, ter stekel h knezu. Svi-
nec je bil zadel starca v sredo čela. Toda mrtev ni še
bil. Krčevito obračaje oči v njihovih jamah, se je z
nečloveškim naporom poizkušal vzdigniti. Ko se je
Ragastens sklonil čezenj, je Manfredi odnehal; gotovo
je iskal le njega...

»Gospod,« mu je dejal Ragastens s tistim blaznim
glasom krvavih poljan, v katerem uho ne sliši ničesar
človeškega več. »gospod, vi ste mi priča, da sem stor-
il vse, da bi izpolnil svojo besedo...«

»Da!« je pokimal knez.

»Ni se mi posrečilo... Toda bitka še ni konča-
na... Umrite v miru, gospod... Jaz pridem za va-
mi...«

»Ne!« je dahnil stavec s strašnim naporom.

»Kako... da ne?...«

»Jaz... nočem... tega...«

»Vi nečete, da umrjem?« je zakričal Ragastens,

ves blazen od radosti.

»Tako... je!...«

»Zakaj... oh!... zakaj?...«

»Živite... za njo!...«

Ragastens je pokleknil in solze so se mu udrle

po licih risoče dvojno progo med črnim prahom, ki

je pokrival njegov obraz. Manfredi je še hotel govori-
ti. Toda njegova glava, ki jo je bil dvignil, je težko
padla nazaj. Slabotno je zavzdihnil. In — končano je
bilo... Knez Manfredi je bil mrtev...

Takrat se je Ragastens sklonil, privzdignil njego-
vo blede in okrvavljeno glavo ter pritisnil poljub na isti
kraj, kjer jo je bila krogla prebila. Ko se je vzravnil,
je bil tudi njegov obraz ves blede, toda usta vsa rdeča
od krvi. In to mu je dajalo videz, kakor da si je nadel
strašno krinko...

Ozrl se je naokoli, ter zagledal Kapitana, ki mu je
bil sledil. Nato je pobral široki meč kneza Manfredi,
skočil na konja ter jel motriti položaj, dočim se mu je
srce krčilo v krčevitem boju nasprotnih čustev.

Poglavarji zavezniške armade so se bili zbrali
okrog njega, kolikor jih je bilo še živih. Bitka je bila iz-
gubljena, in vsak hip je kazalo, da se hoče poraz iz-
prememiti v katastrofo. Čete zaveznikov so bežale na
vseh straneh, metale orožje od sebe, ter drevile proti
soteski.

»Izgubljeni smo!« je dejal neki glas v Ragastenso-
vi bližini.

Vitez se je obrnil ter zagledal Giulija Orsini.

»Cezar bo marširal na Monteforte,« je nadaljeval

ta.

»Treba ga je pustiti, naj maršira!« je rekel Ra-

gastens.

In tiše je izpregovoril Orsiniju:

»Dragi moj, skušajte združiti okrog sebe vso voj-

sko, kolikor je še morote, in umaknite se v sotesko...«

Dajte se preganjati Cezaru tik do Monteforta...«

»Ne razumem vas...«

»Ali mi zaupate?«

»Neomejeno vam zaupam...«

»Storite torej, kar vam pravim...«

»Pa vi?«

»Jaz... jaz hočem pripraviti njegovi Svetlosti

Cezariu majhno presenečenje po lastnem receptu...«

»Storite to, dragi prijatelj... Mi se zanašamo zdaj

samo še na vas...«

Nato, dočim je Giulio Orsini velel trobiti k umi-

knanju in se je pomaknil v Peklensko sotesko z vsemi

zvestimi četami, ki so mu še ostale, je Ragastens v

vrtočlavem diru odjezdil z bojišča.

Pol ure kasneje je pričel plezati po nedostopnih

pobočjih, ki so vodila do skalne planote. Kmalu je mo-
ral razjahati konja. Toda Kapitan mu je sledil, ta nje-
gov vrli tovariš se je vzpenjal za gospodarjem po strm-
ih čerch, rezgetaje in puhaje iz žarečih nozdrvi...

Po pičli uri takega plezanja je stal Ragastens na pla-
noti, in v tem trenutku je videl, kako se pomikajo

zadnji oddelki Cezarjeve armade v sotesko, ki je vo-
dila do Monteforta.

Ragastens je privoščil Kapitanu minuto oddihla.

Planota je bila zapuščena, kakor daleč je segalo oko.

Vitez je skočil na konja in zdrevil proti Glavi z na-
glostjo orkana...

Sladkorno bolezen (Diabetes)

ozdravite lahko in hitro
z **Radensko**
zdravilno vodo.

Navodila za pitno zdra-
vitev doma dobite na
zahtevo od zdravilišča

Slatina Radenci.

XI.

Najsevernejšo meteorološko postajo

je uredila Rusija l. 1928 na Novo-sibir-
skem otočju. V poletju laniškega leta pa
je leningradski zavod za raziskovanje
Arktika uredil še drugo meteorološko po-
stajo v severnem delu Ledenege morja,
in sicer na otoku Hooker, ki spada k
otočju dežele Franca Jožefa. Na tem oto-
ku je v l. 1913/14 prezimila Sedovljeva
ruska polarna ekspedicija. Postaja ima
radio-aparat za dajanje na kratke valo-

KLOBUKI ZA DAME IN GOSPODE

Ivan in Helena Kvas, Aleksandrova c. 32

ve. Leži na geografski širini 80° 19' in je
dozdaj najsevernejša meteorološka ra-
diopostaja. Deluje stalno in razpošilja
dnevno vremenska poročila. Postaja s
pomočjo pilotskih balonov in t. zv. zra-
čnih zmajev meri tudi temperaturo, vla-
go in veter v višjih zračnih sferah. To
postajo je uredil ledolomilec »Sedov«, ki
je bil na znanstveni ekspediciji. V posta-
ji je zapustil 7 oseb, dočim se je »Se-
dov« z ogromno zbirko flore in favne vr-
nil v Leningrad, kjer bo ustanovil mu-
zej »Zemlje Franca Jožefa«.

Geografski vestnik

(V—VI. 1929 1930. 229 str. Urednik dr. Anton Melik.)

Pri koncu je tretji kongres slovanskih geografov in etnografov, kateremu je posvečen zadnji letnik Geografskega vestnika. Diči ga izredno okusna zunanost in tipografsko prvovrstna oprema, tako da prekaša tozadevno ne samo večino italijanskih ali francoskih, temveč tudi mnogo nemških geografskih zbornikov. Že radi tega bo lahko po vsej Evropi pa tudi v Tokiju, Buenos Airesu ali južnoafriškem Johannesburgu, kamor gre v zameno za tamkajšnje geografske revije, dostojno predstavljal našo geografijo.

Vsebinsko obravnava zadnji Geografski vestnik predvsem Ljubljano in Gorenjsko. To je nujno, ker so slovanski geografi in etnografi obiskali ravno te kraje in jim je moral biti Geografski vestnik v njih vodnik. Historično-geografske razprave Melika, Zwitterja, Ilešiča in Mačkovška so tvorile v Geografskem vestniku priročno knjigo o Ljubljani, nujno potrebno vsakemu, kdor bo hotel tudi samo malo doumeti današnjo Ljubljano. Historično-geografsko je o Gorenjski prispeval Rus, geomorfološko pa Melik in Rakovec. Našo po Italiji barbarizirano primorsko zemljo je pokazal slovanskim gostom Tomažič z rastlinsko-geografske strani; Prekmurje pa Baš z

orientacijskim izvešjem o tamkajšnjih protestantih (lapsus: str. 81, 20. vrsta: severovzhodno = jugovzhodno, in opomba 12) Gornji = Murski). Na celo Slovenijo se nanaša Reyina meteorološka študija, poleg nje pa še Kosova toponomastična študija, ki mora postati vzor, kako se proučavajo krajevna imena. Aktualni manjši doneski, informativni obzornik in pestra ter jasna književna poročila zaključujejo letošnji letnik Geografskega vestnika.

Geografski vestnik dokazuje, kar je geografsko in kulturno zlasti za bodočnost zelo važno, da si je naša nova geografija znala pridobiti mlade sodelavce za vse panoge geografije od historične preko morfologije, klimatologije, biogeografije in antropogeografije. Kot moramo na tem razveseljivem dejstvu uredniku in Geografskemu društvu čestitati, tako pa je na drugi strani slabo znamenje, da je krog današnjih slovenskih geografov omejen le na Ljubljano. Čeprav bi moralo imeti mariborsko Muzejsko društvo tudi prirodoslovno in v zvezi s tem tudi geografsko obiležje, je v tem oziru Maribor izmed vseh slovenskih krajev najbolj pasiven. Ker ni zaenkrat izgleda, da bi v Mariboru oživel v Muzejskem društvu prirodopisje z geografijo, zato pa se naj Maribor in Podravje vzdrami in izkaže priznanje Geografskemu vestniku s tem, da pristopi v kar

največjem številu v Geografsko društvo v Ljubljani (univerza), s čimer postane za 50 Din tudi imejatelj Geografskega vestnika, enega prvih predstavnikov naše znanosti. Fabius.

Posmrtna prigoda vojvode Karla de Croy

V Revalu, v stranski kapelici cerkve Sv. Nikolaja, leži danes pokopan zanimiv kavalir, vojvoda Karl Evgen pl. Croy, knez svetega rimskega cesarstva, mejni grof od Monte Cornetti in Renti itd. itd. Mož je mrtev že 228 let, toda v grobu počiva šele 35 let. Kot mladenič je ta nizozemski plemič vstopil v dansko, nato v avstrijsko vojaško službo. Junaško se je boril proti Turkom, šel nato v službo k Avgustu Saksonskemu, ki ga je začasa, ko je švedski kralj Karl XII. oblegal rusko mesto Narvo, poslal svojemu zavezniku ruskemu carju Petru I. Ko so Petru odpovedali živci, je moral vojvoda Croy proti svoji volji prevzeti poveljstvo nad rusko armado. Ko je švedski kralj zavzel Narvo, je tudi Croy prišel v vojno ujetništvo v Reval, kjer je pa živel zelo na veliko in napravil ogromne dolgove. Zato ga Švedi tudi niso prepeljali s seboj na Švedsko, ampak so ga pustili v Revalu, kjer je komaj 40 let star po neki prekropani noči umrl nenadne smrti. Truplo so postavili v stransko kapelo

gori navedene cerkve, ker so hoteli počakati na nadaljne dispozicije s strani sorodnikov in pa, ker cerkvena pristojbina ni bila plačana. Tako je ostala krsta z mrličem v stranski kapeli — pozabljena. Že so vsi Croyevi upniki trohneli v grobeh, minilo je že celo stoletje, ko je cerkovnik Sv. Nikolaja nekega dne v stranski kapeli zadel na čudežno odkritje: truplo vojvode Croy se je spremenilo v dobro ohranjeno, kakor kamen trdo mumijsko pergamentne barve. Ta mumija je tvorila v minulem stoletju slovečo znamenitost, ki si jo je ogledal vsak tujec — in cerkovnik si je basal žepe z bogatimi napitninami za ogledovanje. Seveda je pa tudi skrbel, da je truplo ostalo vedno v redu konservirano. Končno je koncem stoletja rodbina pokojnega vojvode ukrenila vse potrebno, da se truplo ni več kazalo tujcem in da je bilo pred 35 leti na ukaz ruske vlade končno pokopano.

Radio v osnovnih šolah.

Iz Sarajeva javljajo, da je prosvetni odbor drinske banske uprave podvzel akcijo, da se za čim več osnovnih šol, zlasti na deželi, naroče in uvedejo radio-aparati, ki bi obenem služili v to svrhu, da bi kmetje poslušali predavanja, obvestila o cenah itd. Radio-aparate za šole bi naj naročili šolski odbori, prosvetne organizacije, zadrage itd.

POLETNI ČEVLJI!

Dobro sortirani, velika izbira, radi tega prednostni nakup. — Vse dobite, kar zahteva občutljiva noga poleti: Sandale šest različnih vrst (bele, nebarvane in rujave), SANDALETE, OPANKE, TENISKE, KOPALNE in PLATNE ČEVLJE. — Neprekosljivi so moji »IDEAL«-sandali in polčevlji z usnjem in krom-podplati (zelo lahki, elastični, udobni, trpežni in zdravi v nošenju). Na zalogi od štev. 19—46.

Trgovina s čevlji J. Waidacher-jev naslednik W. WREGG
Maribor, Slovenska ulica 6.

1473

Hiša s trgovskim lokalom,

lepa enonadstropna z mansardo, brez popravil, dvoriščno poslopje in velik vrt, na prodaj pod ugodnimi pogoji. Maribor, Magdalensko predmestje. Dopisi pod 400.000 na upravo »Večernika«. 1348

Prodaj

dobro ohranjen otroški voziček. Ptuj-ska cesta 43. 1446

Elektroinstalacije,

montaže vil, stanovanj, tovarniških poslopij vsaka montažna popravila, popravila motorjev najcenejše izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni ceni. XII

Posredovalnica Iv. Godina,

Maribor, Tattenbachova ul. 19/1

proda:

Graščinsko posestvo z gostilno ob državni cesti, ugodni plačilni pogoji.

Posestvo 40 oralov, 2 or. prvovrstnega vinograda, 15 or. sadonosnika, njive, travniki in gozd, z bogatim živim in mrtvim inventarjem. Cena 550.000 Din.

Veleposestvo 2 uri oddaljeno od Maribora. Cena Din 400.000.

Posestvo pol ure od Maribora obsega 27 oralov. Cena Din 300.000.

Posestvo, 18 oralov pri Hočah. Cena Din 160.000.

Posestvo 14 oralov 10 minut od železniške postaje. Redi se lahko 6 glav goveje živine. Cena Din 120.000. Tri posestva pri tovarnah v ceni od Din 100.000 do Din 250.000.

Hiša s trgovino z mešanim blagom in 6 oralov vinogradnega posestva. Cena Din 200.000.

Hotel z restavracijo in trgovino v lepem trgu. Cena Din 400.000.

Tovarniško poslopje ob progi Zagreb-Beograd. Cena Din 500.000.

Hiša s trgovino in pekarno. Cena Din 320.000. Manjša in večja posestva, hiše, vile, trgovske lokale, gostilne, itd. Dalje iščem vseh vrst posestva, hiše, vile, gozdna posestva za svoje reflektant. 1450

Gramofone

popravlja najbolje in najceneje mehnična delavnica Justin Gustinčič, Tattenbachova ulica. 14. 602

Hitro popravilo ur,

ceneno in točno z 1—5letnim jamstvom pri tvrdki A. Stojec, Maribor, Jurčičeva ulica št. 8. Po stenske in stoječe ure se pride na dom. XVII

Iščem meblirano sobo

s posebnim vhodom s 1. junijem. Ponudbe na upravo »Večernika« pod ins. št. 1438. 1438

Priložnostni nakup!

Najlepša vila Maribora, dobro zidana, kleti cementirane, kanalizacija, suho, solnčno, balkon, krasne sobe in veliki vrt. — Posestvo v bližini mesta, hiša brez popravil z inventarjem 4 orale posestva, 135.000 Din. — Posestvo en oral s hišo pod Pohorjem 60.000 Din. Kavarna-bar z restavracijo, polletna najemnina 12.500 Din. Realitetna pisarna »Rapid«, Gosposka ul. 28. 1468

Nove razglednice!

Izšlo je 60 krasnih posnetkov Maribora in okolice. Za preprodajalce odgovarjajoče cene. Trgovina s papirjem F. Novak, Gosposka ulica. Založba 170 krajevnih posnetkov. 1256

Madrace nove in stare

ceneno predela tapetnik Anton Arzenšek, Grajska ulica 2. 1447

Godbeno društvo »Lira«

vabi mladeniče od 15. leta naprej, ki imajo veselje do godbe in dober posluh, v prvi vrsti obrtnike iz Maribora in okolice. Pouk na pihala in godala. Priglasijo naj se v gostilni Krčevinski dvor ob Tomšičevem drevoredu vsak tork in petek ob 20. uri. Sprejme tudi godbenike, ki so že večji enega ali drugega instrumenta. 1445

Sobo in črkoslikanje,

barvanje fasad izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. IX

Popravila

ur, zlatnine, srebrnine in gramofonov najbolje, najhitreje in najceneje samo pri tvrdki

M. Ilger-ja sin, Maribor
Gosposka ulica 15. 1547

Predtiskanje najmodernejših vzorcev,

kakor tudi popravilo svilenih nogavic v ateljeju za perilo Rupnik, Slovenska ulica 20. 833

Pozor!

Sprejemam abonente na dobro domačo hrano. Obed in večerja Din 13. Za neabonirane obed Din 7, večerja po zahtevi. Točim prvovrstna vina liter po 12, 16 in 18 Din. Na zalogi vedno sveže pivo iz sodčkov. Za obilen obisk se priporoča J. Kos, Cvetlična ulica št. 11. 1476

Nova spalnica

ugodno na prodaj. Naslov pove uprava. 1475

Ugodna prilika.

Prodaj modern šivalni in čevljarski stroj, malo rabljen. Ogleda se v Kejžarjevi ulici 9, vrata 3. 1452

Velika klet

nad 250 m² blizu glavnega kolodvora se odda v najem. Vprašati je Zrinskega trg 5/1. 1397

Lepo kmečko posestvo

v Slov. gorah, popolnoma arondirano, od cerkve in šole 10 minut oddaljeno, ob lepi okrajni cesti, avtomobilna zveza z Mariborom v 30 minutah, južna lega, obstoječe iz lepe zidane podkletne hiše, velikega gospodarskega poslopja za 20 glav živine, vzornega svinjaka, povsod lastni vodovod in viničarija ter 20 oralov prvovrstnih njiv, travnikov, sadonosnika, gozda, vinograda se radi bolehnosti z mrtvim in živim inventarjem takoj prodaj. Pojasnila daje iz prijaznosti M. Zinauer, Maribor, Aleksandrova cesta 45. 1460

TRENCH COAT

za
dame in gospode
IDEALNO OBLACILO
za
zimo in leto!

L. ORNIK
KOROŠKA 9.

Stanovanje,
tri lepe sobe, kuhinja itd. pri parku za
Din 1000 in prenovljenje odda pisarna
Rapid, Gosposka ul. 28. 1467

Očdam
s 7. junijem veliko sobo s posebnim
vhodom in električno razsvetljavo za-
koncema brez otrok. Magdalenska uli-
ca 77. 1453

Strojepisko
z večletno prakso sprejma odvetnik
v Mariboru. Ponudbe pod »Strojepi-
ska« na upravo Večernika. 1451

Majhno hišo
oziroma vilo proti gotovini največ
150 do 200.000 Din kupim. Ponudbe
pod »Solčno« na upravo Večernika. 1459

Stole vpletam
s prvovrstno trstiko in sprejemam v
popravilo vsakovrstne košare in sita.
Josip Antloga, košarski in sitarski
mojster, samo Trg svobode, zraven
mestne tehnične. 529

Išče se hišnika vpokojenca.
Ponudbe pod: »Prijatelj vrta« na upra-
vo lista. 1441

Mizarstvo Ciril Razboršek,
Taborska ulica 22 izdeluje najsolidnejše
pohištvo vseh vrst in notranje opreme
ter renoviranja. Cene nizke! XV

Kupim razno pohištvo,
damsko kolo, otroški voziček in raz-
lične reči. Pismene ponudbe na Ma-
bor, Ruška cesta 35. 1440

Zahvala

Trgovski samopomoči v Mariboru

Jurčičeva ulica 8

ki mi je kljub kratki dobi članstva mojega
moža izplačala takoj po njegovi smrti iz-
datno podporo. Zato priporočam vsako-
mur, da je član te kulantne in dobrotelne
institucije. 1458

Maribor, dne 15. maja 1930.

Marija Krenner,
vdova ravnateljca.

Zahtevajte povsod „Večernik!“

Pojedina na različni pečene jagnjetine

in ocvrtih piščancev s koncertom,
bo v nedeljo, dne 18. maja v gostilni

Pavešič (Scherag), Kamnica

Za izvrstna topla in mrzla jedila, kakor
tudi prvovrstna vina in sveže pivo bo preskrbljeno.
Za dober obisk se priporoča gostilničar. 1456

Učinkovit predmet letošnje sezije so

trajni kodri

Izdeluje jih prvovrstni strokovnjak z dol-
goletno prakso v prepariranju las z dve-
ma zanesljivima in dobro preizkušenima
aparatom za male in velike kodre.

Samo v česalnem salonu

E. MALY

ALEKSANDROVA CESTA 22

v hiši zobozdravnika dr. Kaca.

Šenkolikodni potrpiljenjaza

AVTOFOT

Vinotoč VINSKI DOL (Wienergraben)

otvorjen.
Za obilno udeležbo se
priporoča

CURK.

Ležalne stole

za solnčenje, pleteno po-
hišivo, potnekošare, galan-
terijo, drobnarije, parfu-
merijo, vrvarske izdelke,
motvoz itd. 13.2

nudi najugodnejše

Drago Rosina
Maribor, Vetrinjska ul 26

Opozorite tudi Vaše znance

da jih hočem popolnoma zastopati in za vedno osvoboditi ne-
ugodnega potenja nog, tudi če se to znojenje pojavi v zelo
vročih poletnih dneh. To ni nikakšno zdravilo, nego popol-
noma enostavni naravni postopek. Prosim znamko za od-
govor. — J. LUSTIG, OSIJEK, Krežmina ulica. 965

Važni so tehnični pripomočki!
Važni so kemični preparati!
Najbolj važna pa je prvo-
vrstna strokovna izvežbanost!

Zato dobite naravno lepe,

trajne kodre

samo v salonu

FETTICH — FRANKHEIM — MARIBOR
Ulica 10. oktobra 3.

Antiseptično preparirana desinficirana

je znatno bolj zdrava in zanesljiva, ker je njeno antiseptično in
profilaktično delovanje preizkušeno od drž. bakteriološkega zavoda
v Pragi. Kdor ceni svoje zdravje, sme uporabljati samo PRIMEROS!
Zahtevajte jo povsod. Dobl se v vseh lekarnah, drogerijah
in sličnih trgovinah.

Fini pesek in vsakovrstni stavbeni material

imam na prodaj na Pobrežju. Zelo primerno in lahko dostopno
za traktorje in avtomobile. Interesenti si lahko ogledajo material
na licu mesta. Cena po dogovoru 1434

Josip Sorgo, Pobrežje, Zerkovska 59

Strelovski,
nove napeljave
popravila
preizkušnje

po solidnih cenah izvršuje

LOUIS DADIEU, MARIBOR
ALEKSANDROVA CESTA 1 1462

Opravična številka: E X 4358/29
16

Dražbeni oklic.

Dne 14. julija 1930 ob 10. uri dop., bo pri podpisanem
sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin:

Zemljiška knjiga Sv. Lovrenc	vl. št. 9, 243 in
Recenj	» » 10
Cenilna vrednost	Din 918.467.44
Vrednost pritikline	Din 30.295 —
Najmanjši ponudek	Din 486.052.54

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit
na uradni deski sodišča v Mariboru. 1456

Okrajno sodišče v Mariboru

odd. X., dne 12. maja 1930.

ZA NOVO

KOPALNO SEZIJO

Mariborski otok (Felberjev otok)

nudi najlepše

kopalne obleke in moderne kopalne plašče

TRGOVSKI DOM, MARIBOR

Poiskusite naše nove pekarske specialitete

kakor: Stole a la cokosette, sijajne v okusu in trajne
Samostanske rogličke iz francoskega testa

Pravi tirolski sadni kruh (ni za zamenjati z drugimi izdelki) v vsaki velikosti, trajen

Gasteinski prepečenec v vseh oblikah, izvrstno čajno pecivo, veselje vsake gospodnje

Pravi opatijski prepečenec, izvrstnega okusa

in naši vsestransko znani in priljubljeni orahovi roglički, požunjski upognjeni vinske palčice, venčasti kolači itd.

Pekarna Schmid, Maribor, Jurčičeva ulica 6

Preprodajalci popust!
Pošilja se na vse strani!

TOVARNA GLASBIL IN GRAMOFONOV

Gramofoni	od Din 298— dalje	
Mandoline	136—	
Violine	95—	
Gitarre	207—	
Trombe	505—	3361
Ročne harmonike	85—	

PRODAJALNA: TRG SVOBODE
Nova Scherbaumova zgradba

Sivi lasje

dobivajo naravno barvo in mladostno svežost brez barvanja. Že 20 let izkušeno. Natančnejša pojasnila brezplačno. — A. ZORKO — MARIBOR. Poštni predal 80. 1352

Reklamni nakup!

Zlate, srebrne in nikljaste ure
za dame in gospode prodajamo
po čudovito nizkih cenah.
Za vsako uro garancija!

**Najugodnejša priložnost za nakup
birmskih daril!**

Oglejte si cene v izlozbi!
Prodaja tudi na obroke!

M. J. GER-JEV SIN
urar 1463
MARIBOR, Gosposka 15

**PARNÁ BARVARNA IN
KEMICNA CISTILNICA
PAVEL NEDOG**
Gosposka ul. 33, telefon 2127
Razlagova ul. 22, telefon 2280

EKSPORTNA HIŠA „LUNA“ LASTNIK: A. PRISTERNIK

Maribor, Aleksandrova cesta štev. 19

Za pomladansko sezijo, binkoštno praznike in birmo nudim bogato zalogo in sicer:
Otroške nogavice, par od Din 5- naprej, črne, drap, sive, rjave in bele, moške nogavice od Din 5- naprej, damske nogavice od Din 7- naprej, flori nogavice od Din 12- naprej. Za kakovost prevzamem polno garancijo! Nadalje nudim vezene pro m od Din 75 naprej, čipke m od Din 1- naprej. Razni sukanec, prejico za vezenje, šivanke, gumbe in druge potrebščine za krojače in šivilje po brezkonkurenčnih cenah. Lastna pletilnica in predtiskarija! Srajce, spodnje hlače, kravate, palice, dežnike v bogati izbiri po znižanih cenah. Otroške usnjene čevljičke in sandale ročno delo od Din 24- naprej. Svilene trake od Din 1- naprej. 1212

**Nepremočljive
pristnobarvne
tkanine za
solnčne plahte
najboljše
kvalitete**

WEKA
MARIBOR

Umetna svila,
foulard svila,
1133 pralni deleln
v veliki izbiri
Srečko Pihlar
Maribor, Gosposka ul. 5.

Sanatorij v Mariboru

1117

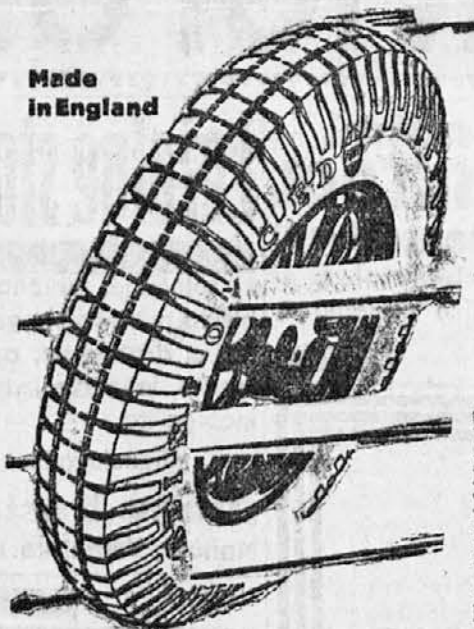
Gosposka 49 Tel. 23-58

Najmodernejše urejen za operacije.
Električni zdravlilni aparati: diatermija, višinsko solnce, tonizator, infrardeča žarnica. Gene zmerne.

Najsigurnejša vožnja na:

Made
in England

DUNLOP
FORT

SKLADIŠČA IN ZASTOPSTVA:

MARIBOR, „Jugu“ družba z o. z.

BEOGRAD, F. Melamed, Stra- BANJALUKA, Stričević i Co.;
hinica bana 77; LJUBLJANA, BROD n./S., M. Samlač; VA-
I. Gorec nasl.; CELJE, Lad. RAŽDIN, Luka i Lovrenčič;
Ropas; SUBOTICA, Kain Lai- CRIKVENICA, Ivan Hautz;
čo; NOVISAD, Milan Berl; OSIJEK, Pavlović i drug,
SPLIT, Anton Levaj; SARA- Gunduličeva 82; KOPRIVNI-
JEVO, »Komerčium« trgovač- CA, Valč i drug; BOKA KO-
ko poduzeće, Kralja Petra 37; TORSKA, Veliša Vuksanović.

Generalno zastopstvo **DUNLOP**

Zlatko Kardoš - Zagreb - Jurišičeva ul. 3.

692

Kaj je za vlagatelja najvažnejše?

Popolna varnost njegove naložbe!

Zato nalagajte svoje prihranke v

OBLASTNI HRANILNICI MARIBORSKE OBLASTI

za katero jamči **DRAVSKA BANOVINA** z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

Centrala: **MARIBOR, Trg svobode 3**

Podružnica: **CELJE, Cankarjeva ulica 11**
(Prej: Južnoštajerska hranilnica)

Najugodnejše obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu. Vsakovrstna posojila pod najugodnejšimi pogoji.
Vlagateljem izven Maribora in Celja na razpolago položnice.

1218